

Eventus

Barnehage AS

Årsplan 2022 - 2025

Del 2:

EVENTUS BIRK BARNEHAGE

PROFESJONALITET – RAUSHET – LIDENSKAP

Versjon: 2022.08

Foto av: Remi Kaldhusseter

Om barnehagen

Barnehagen ligger på Kirkebirkeland, og har Smøråsfjellet, Birkelandsfjellet og Birkelandsvannet som sine nærmeste naboer. Det er fem avdelinger hvor to av dem er småbarnsavdelinger, to mellomavdelinger, og en førskoleavdeling

Avdelingene

De to småbarnsavdelingene heter Rundemanen og Fløyen. Det er i disse avdelingene barna får sitt første møte med barnehagen. Her jobbes det aktivt med å skape trygghet til den nye hverdagen til de små barna. Vi bruker god tid på alle overganger og har faste trygge rutiner vi gjør hver dag. Alt arbeidet med små barn gjør vi fordi barna skal oppleve forutsigbarhet i livet sitt. Barna vokser til og blir mer og mer kompetente for hver dag som går. Mellomavdelingene Løvestakken og Lyderhorn tar steget videre fra parallelllek og toddlerlek til mer selvstendig lek alene og ikke minst med andre. Turene blir lengre og barna får mer tid utendørs. De små fjelltoppene blir besteget, og det blir padlet kanoer på Birkelandsvannet.

Førskoleavdelingen heter Ulriken, og her er det størst fokus på førstehåndsopplevelser. Bussene blir hyppigere brukt for å kjøre barna til ulike steder hvor de får gode og minnerike opplevelser.

Førskolebarna går også lengre turer enn de andre avdelingene, og har gjerne noen delmål på turen sin. Dette kan være å se etter ulike geometriske former i naturen, høre på ulike lyder eller finne løsninger på utfordringer de møter på veien (elv, bratt område, skattejakt o.l.). Prosjektene barna har vil også være mer samarbeidsbasert, hvor barna må finne løsninger eller arbeidsmetoder sammen. En annen ting førskoleavdelingen er opptatt av er å forberede barna på overgangen til skole. Dette inkluderer for eksempel klipping, fargelegge innenfor strekene, stå i kø, dele og hjelpe hverandre, og kle på seg selv etter været.

Selv om vi er delt inn i fem avdelinger, samarbeider vi jevnlig. Gjennom hele året samarbeider avdelingene med hverandre og mot slutten av året har vi fokus på overgangene til større avdeling og skole.

Personalet

I Eventus Birk har vi et mangfoldig personale med daglig leder, barnehagelærere, fagarbeidere, pedagogiske medarbeidere, lærling og kokk. Barnehagen tar også imot studenter ved Høgskulen på Vestlandet, og elever som bruker barnehagen som yrkespraksis.

Personalet som jobber i Eventus Birk barnehage er den viktigste ressursen barna har. Det er vi som til enhver tid skal sørge for at barna opplever en trygg og forutsigbar barnehagehverdag. Et personale med høy grad av relasjonskompetanse mener vi har gode forutsetninger for å gi barnet et best mulig utgangspunkt for utvikling av selvfølelse, sosial kompetanse, danning av vennskap og evnen til læring. Ved å skape nære relasjoner, få gode opplevelser og mestring gjennom lek, læring og danning, vil vi legge et godt grunnlag for barnets evne til å tro på seg selv og barnets anledning til å utvikle et godt selvilde. For å få til dette er det viktig å kunne navnet på alle barna i barnehagen, ha godt samarbeid med foreldrene, og være tett på og veilede barna i hverdags situasjoner uavhengig av hvilken avdeling barna er på.

Lekemiljøet i Birk

Inne

Lekemiljøet inne er preget av 'mye-av-lite', hvor lekene er tilgjengelig for barna til enhver tid. Det er lekekasser på gulvnivå som inneholder konstruksjonsleker, rollespill-leker og leker som inviterer til motorisk aktivitet. På småbarnsavdelingene er det for eksempel mye duplo, baller og puter, og ulike balanseleker. På mellomavdelingene går det over til mer lego, togbaner, utkleddingklær, kasser og større og mer avanserte konstruksjonsleker. Hos førskoleavdelingen er lekematerialet mer udefinert og det er opp til barna å bruke kreativiteten sin i leken. Hos alle avdelingene er det også muligheter for tegning, maling, perling og annen finmotorisk lek.

Ute

Barnehagen har klatreapparater, sandkasse, ballbinge, grillhytte og peisstue (som vi kaller Møkkakjelleren) på barnehageområdet. Grillhytten blir brukt til matlaging, bålkos og som varmestue på de kaldeste vinter-dagene. Møkkakjelleren brukes som aktivitetsrom og varmestue. Dette var opprinnelig møkkakjelleren til gården som tidligere sto på barnehagetomten.

For å gi barna ekstra opplevelser, trengs det likevel å komme ut av barnehagen og oppleve nærmiljøet. Til dette har vi to minibusser med 17 seter hver. Med disse kan avdelingene reise på tur sammen, enten alene eller sammen med andre avdelinger. Et par ganger i året får barna komme helt inn til Tørvikbygd og førskolebarna drar på overnattingstur til Gulen.

Vi har plassert ut to kanoer ved Birkelandsvannet som blir mye brukt og vi har friluftsutstyr som blir tatt med på turer, alt etter vær og destinasjon. Eksempler på dette er tau, lavvo og presenning, reinsdyrskinn, redningsvester, bestemmelsesduker, liggeunderlag og gassbrenner.

Pedagogisk grunnsyn

Naturen som lek- og læringsarena

Barnehagen har flere faste steder barna får møte naturen. De nærmeste ligger nedover mot Birkelandsvannet, eller over Osveien mot Smøråsfjellet. Der ligger også Klatreparken Høyt og lavt, som blir mye brukt av alle avdelingene. Om sommeren er dette et fantastisk sted å få løpe rundt, og om vinteren bruker vi bakkene til aking. Andre steder vi går mye til er Småkråkåsen, Vardane og Birkelandsvannet.

Når vi tar bussene i bruk utvides vår lek- og læringsarena til blant annet hele Fana, Fyllingsdalen, Ytrebygda og Os. Vi har mange steder å reise til, men de som blir mest brukt er Hordnesskogen, Stendafjellet, Langeskogen, Kanadaskogen, Smøråsfjellet og Totland. Når vi blir virkelig eventyrlystne har vi for eksempel mulighet til å gå opp Ulriken, besøke Strutsefarmen, Ervikane eller Arboretet.

Alle Eventus barnehager er natur- og friluftsbarnhager, og Birk er ikke noe unntak. I Eventus Birk bruker vi naturen aktivt i vår pedagogiske hverdag. Ute i naturen får barna en mye større frihet til å være aktiv på sitt individuelle nivå, enn hva som kan tilrettelegges på uteområdet i barnehagen. Ved å få erfaringer med ulike naturmiljø som skog, fjell, strand og vann, vil barna lære seg å mestre både naturens utfordringer og også egen kropp og sinn. Barnehagen bruker også jevnlig friluftsutstyret for å utvide mulighetene vi har i naturen.

Visste du at ...

... I årsplanen del 3, står det mer utfyllende om Eventus Barnehagenes felles pedagogiske grunnsyn

Skan eller klikk på QR-koden for å se kart over våre turdestinasjoner

Kroppslig litterasitet

– lese og forstå den fysiske kroppen i samspill med omverden

I forbindelse med prosjektet «MoveEarly» (Se under kapittelet Fokusområder) har vi fokus på barnas kroppslige litterasitet. Dette er et begrep som kan forstås som hvordan vi kan «lese» og «forstå» den fysiske kroppen vår i samspill med omverden. Altså at vi kan merke at vi står i nedoverbakke eller hvor høyt vi må løfte foten for å komme opp en kant. Det inkluderer kategoriene a) vår motivasjon til å være i fysisk bevegelse med kroppen vår; b) være trygg i utførelse av bevegelsene; og c) å kunne lese miljøet rundt oss for å finne gode bevegelsesløsninger.

I kategori a) ligger fokuset på at i dagens moderne samfunn er det for mye stillesitting og for lite bevegelse og fysisk aktivitet. Derfor er det viktig at det så tidlig som mulig skapes motivasjon og interesse for å være regelmessig i bevegelse og fysisk aktiv. Det handler om å kunne bli motivert til å utnytte sitt motoriske potensial for å bli fysisk aktiv, og gi en positiv holdning til å være i bevegelse og delta i fysiske aktiviteter. Vi i Eventus Birk skal skape gode motoriske opplevelser for barna, slik at en tidlig opplever gleden ved og ser verdien av å være i bevegelse, for så å ønske å fortsette med å være det gjennom hele livet.

I kategori b) handler det om selvtillit og gode motoriske ferdigheter. Her er det viktig å få varierte bevegelseserfaringer i ulike miljø og bruk av forskjellig utstyr. En person med gode motoriske ferdigheter er godt koordinert, beveger seg med solid kontroll og sikkerhet, og har flyt i bevegelsene. Personalet i Eventus Birk skal tilrettelegge og motivere for mange og varierte bevegelseserfaringer som gjør at barna skal kunne utvikle god motorikk, varierte bevegelsesmønstre og samtidig gjøre seg erfaringer som gir dem gode mestringsopplevelser.

I kategori c) handler det om motorisk kontroll i ulike miljøer. Dette betyr hvordan en person leser eller oppfatter det fysiske miljøet eller terrenget han eller hun befinner seg i. Denne oppfattelsen kommer gjennom sansene og persepsjonen, og gjør at hver enkelt person ser hva som vil være hensiktsmessige bevegelsesløsninger for dem selv. Alle er unike individer og subjektets fysiske utforming, tidligere erfaringer og opplevelser er avgjørende for hvilke handlingsmuligheter subjektet oppfatter. I Eventus Birk skal barna få mange positive opplevelser av å mestre ulike miljøer og utfordringer som gir de gode erfaringer og blir trygg på sin fysiske motorikk.

Progresjon

Vi i Eventus Birk har et grunnleggende barnesyn som tar hensyn til barnas unikhet og individuelle behov for tilpasning. Vi har derfor ikke en fast 'progresjonsstige' vi følger, men gir hvert enkelt barn passende utfordringer som gir en naturlig progresjon og ikke minst en følelse av å mestre hverdagen. For de minste barna handler dette i aller høyeste grad om trygghet. Ikke bare til barnehagen og de ansatte, men også til seg selv. Vi arbeider for å gjøre barna trygge på sine evner og mestringsnivå, samtidig som at vi gir de rom for å utfordre seg. Typiske eksempler er å spise selv, eller å gå fra tutekopp til plastkopp til glass for de minste.

Vi ser til at barna får mestringsopplevelser i utetiden, samtidig som de har noe å strekke seg etter. De aller minste blir kjent med øvre del av uteplassen. Når de blir eldre og får mer kontroll på motorikken, oppsøker de selv mer utforende områder på lekeplasen. Ettevert går vi også tur ut av barnehagen og de barna som er blitt to år, får være med på bussturer. Da oppsøker vi ulike typer terreng og utforingene blir større. På denne måten legger vi grunnlaget for videre uteaktiviteter når de flyttes over på avdeling med eldre barn. Utetiden blir nemlig lengre på mellomavdelingene. De er også hyppig på tur i nærmiljøet, eller litt lengre vekk med bussene. På førskoleavdelingen, går de blant annet sjufjellstur, bruker kano og reiser på overnattingstur med mye god fysisk aktivitet.

I løpet av barnehageåret skjer det også store endringer i hvert enkelt barns kognitive og motoriske utvikling. Da er det viktig for de ansatte i barnehagen å observere hvert barn, hva de mestrer og hva barna viser interesse for å mestre. Underveis kan de ansatte bytte ut leker barna har 'lekt seg ferdig' med, eller gjøre små justeringer på rutinene som gir barna tilpassede utfordringer. På mellomavdeling kan det også gå mer i utvidet ansvar som ordensbarn og turledere, eller å rydde opp etter måltider og kle på seg selv. Hos de store førskolebarna blir de gjerne mer selvgående og går på do selv og velger yttertøy etter vær.

Våre bærekraftstiltak

Sosial og kulturell bærekraft

«skape positive relasjoner i barnets sosiale nettverk og fremme verdier som inkludering, tillit, følelse av fellesskap og tilhørighet, men også gjensidighet og engasjement for fellesskapets beste»

(Årsplanen, del 3, s. 50)

I Eventus Birk er vi opptatt av at alle barn skal ha venner og noen å leke med. For å tilrettelegge for dette har vi faste og forutsigbare rutiner alle barna er med på sammen, og vi samarbeider på tvers av avdelingene for å gi barna en opplevelse av å være en del av et fellesskap. Et eksempel på dette er at det er lik bursdagsmarkering på alle avdelingene, uavhengig av

kjønnsidentitet eller kulturell bakgrunn. Barna trenger også en del verktøy for å skape, styrke og holde på vennskap. Mye av dette kommer inn under barnas lekekompetanse og konflikthåndtering. De ansatte i barnehagen må være til stede der barna er, anerkjenne barnas følelser og perspektiver, samt veilede dem i og gjennom utfordrende situasjoner.

Vi ønsker at barna i størst mulig grad lærer å håndtere uenigheter og konflikter på egen hånd, slik at de på denne måten utvikler resiliens og får pro-sosiale etiske holdninger til hverandre. Dette handler blant annet om gjensidig respekt, ydmykhet og toleranse for hverandres ulike behov, til det beste for fellesskapet. Her er også samarbeid viktig. Barna skal få muligheten til å hjelpe hverandre og oppleve at sammen er vi sterkere. Dette kan være fra noe så lite som å hjelpe hverandre med å få strikket under støvelen, til å bygge et tårn av bøtter for å komme seg opp en høy kant.

For å skape positive relasjoner til hvert barn uavhengig av hvilken avdeling barnet går i, er det viktig at alle ansatte kan navnene til alle barna. De ansatte i barnehagen skal aktivt arbeide for å skape en trygg relasjon til hvert barn, slik at de har mulighet til å trøste og til å være en trygg nødhavn for barna. For å få til dette er det viktig at alle ansatte hjelper hverandre i å bygge relasjoner til barna, og at det jevnlig skapes situasjoner hvor slike relasjoner kan bygges. Dette kan blant annet være felles aktiviteter eller at noen barn fra én avdeling blir med på tur sammen med en annen avdeling. Mesteparten av dette arbeidet vil likevel foregå på uteområdet i barnehagen. Andre felles møtepunkter som kan nevnes er de ulike markeringene som høstfesten, lucia, nissefest, samenes nasjonaldag, påske og 17.mai-markeringen.

januar 2021 kom det et nytt kapittel inn i barnehageloven. Dette kapitlet heter Psykososialt barnehagemiljø og forplikter alle som arbeider i barnehager å gripe inn om det blir observert krenkelser. Dette kan være krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold,

Les mer utfyllende i barnehageloven ved å klikke på eller skanne denne QR-koden

diskriminering og trakassering. Kapittelet forplikter også de ansatte i barnehagen å si ifra til styrer om det oppleves at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Hvis dette skjer skal det opprettes og iverksettes en aktivitetsplan.

Økologisk bærekraft

Eventus Birk barnehage ligger som kjent på Kirkebirkeland, og har skog og fjell i umiddelbar nærhet. Dette gir barna gode muligheter til utforskning og opplevelser i naturen. I nærområdene finner vi åpne områder som i klatreparken, tett skog i Småkråsåsen, fjelltopp og utsikt på Vardane, bratte fjellsider opp Birkelandsfjellet og elv og vann ved Birkelandsvannet. Kjører vi med bussene får barna oppleve snaufjellet, rullende bakker, sandstrender og kilometervis med turstier, sherpatrapper og andre berørte og uberørte naturmiljø. Barna i Eventus Birk får også oppleve tilrettelagte lekeplasser og kulturliv som museer, akvariet, galleri, botaniske hager og parker.

«Barnas lek og utforskning i naturen skaper naturkontakt og gir dem opplevelser og erfaringer som vil påvirke deres forhold til naturen senere i livet. [...] Det betyr også at de ansatte skal være til stede og engasjerte i barnas lek og undring over naturens fenomener og prosesser. De ansatte må stoppe opp i hverdagen sammen med barna»

(Årsplan, del 3, s. 51).

I Eventus Birk skal barna få erfare å mestre de aller fleste typer vær, og barna er ute hver dag. Det er viktig for oss at barna får kjenne på kroppen at ved hjelp av riktig klær, og ved å være aktiv og samarbeide med vennene sine i barnehagen, finnes det ikke dårlig vær.

Gjennom undrende utforskning i hverdagen skal barna få oppleve ulike fenomener i naturen, og få eksperimentere med forskjellige naturkrefter som for eksempel gravitasjon, overflatespenning, kjemiske reaksjoner, friksjon og massetetthet. De ansatte i barnehagen bruker faktabøker og digitale verktøy som mobiltelefon, nettbrett og datamaskin for å sammen med barna finne svar på spørsmål de ansatte ikke vet svaret på ennå. For å skape denne undringen og nysgjerrigheten hos barna er det viktig at de får tid. De ansatte i barnehagen prioriterer øyeblikkspedagogikken, og stopper opp der barna finner noe ukjent eller interessant. Dette kan være alt fra en død fugl på turstien, et hull under et tre som kanskje er en bjørnehule, en maurtue, til skyer på himmelen som minner om forskjellige dyr eller en liten bekk som snirkler seg mellom røtter og stener.

Den kanskje viktigste delen av økologisk bærekraft, er å gi barna opplevelser og erfaringer med å se sammenhengene i naturen. Hvem spiser hva, hvor mange forskjellige typer mygg det finnes, hvor bor hjorten og andre slike spørsmål er perfekte utgangspunkt til dype samtaler med barna om hvordan naturen virker og hvordan alt henger sammen. Vern om naturen er også en stor del av den økologiske bærekraftspilaren. I Eventus Birk skal barna være med på å kildesortere emballasjen maten kommer i. Barna skal også få være med på miljøturer hvor vi panter flasker og kaster glass og metall i konteinere. Noe av emballasjen kan brukes i konstruksjonslek eller rollelek, og barna får på denne måten også erfare at noe som kan anses som søppel, ikke nødvendigvis er det.

For å vise at naturen er en viktig ressurs og at maten ikke opprinnelig kommer fra butikken, har vi i Eventus Birk etablert en stor kjøkkenhage hvor vi dyrker både frukt, bær, grønnsaker og urter.

Dette blir brukt i hverdagen i matlaging og til å spise rett fra trær og busker når det er sesong for det. På denne måten får barna førstehåndserfaring om foredling av naturressurser og det skaper øyeblikk for undring av hvor maten i butikkene faktisk kommer fra. På tur bruker vi også trygge plantevekster i matlaging eller som snacks.

Økonomisk bærekraft

«I Eventus ønsker vi at barna skal lære om og oppleve verdien av penger, forbruk, resirkulering og gjenbruk. Barna skal lære om økonomisk utjevning i form av forskjellene på fattigdom og rikdom, men også det å utvikle respekt for forskjellighet og rettferdighet»

(Årsplan, del 3, s. 52).

I denne bærekraftspilaren fokuserer vi i Eventus Birk på gjenbruk av, og respekt for det materiale. Dette innebærer at vi for eksempel tegner på hele arket før vi får nytt, at vi er forsiktig med lekene og rullerer på lekene slik at de ikke blir utslitt med en gang. I Eventus Birk har vi to faste uker i året hvor vi fokuserer på vedlikehold. I disse vedlikeholdsukene tar vi med barna på å reparere bøker, vi vasker leker og spylar barnestolene, vi demonterer vannlåsen og

ser om alt fungerer slik det skal i barnehagen. Dette gjør vi får å vise barna at det er viktig å ta vare på det vi har, og samtidig får barna et innblikk i hva som kreves av vedlikehold for at alt skal fungere skikkelig.

En annen side med økonomisk bærekraft er å forstå at vi ikke kan få alt vi ønsker oss, og at vi kan være fornøyd med det vi har. Det er også viktig at barna får erfare å respektere at noen får mer eller mindre enn andre. Dette kan for eksempel være på grunn av allergier, kultur eller livsstilsvalg, eller atypisk utvikling som krever tilrettelegging i form av rullestol. I Eventus Birk snakker vi om forskjeller og gir barna kunnskap om seg selv og andre for å øke forståelsen av mangfoldet vi har av mennesker på planeten. Det handler om å forstå forskjeller, og på denne måten bygge respekt for at vi er ulike men likevel like mye verdt. Barna skal få en forståelse av at det skal være like muligheter for alle, og at tilrettelegging for noen få er til nytte for hele fellesskapet. Samtidig er det viktig for barna å forstå at alle har ulike forutsetninger for hva de kan og ikke kan få til, eller at alle har ulike interesser.

I Eventus Birk har vi kokken vår som gjør at vi ikke har et overforbruk av mat, at vi kaster minst mulig og som gjør at vi får erfare variert kosthold. Kokken har også fokus på å introdusere mat fra forskjellige kulturer som gir gode muligheter for de ansatte å snakke om de ulike kulturene med de tradisjoner, fortellinger og sagn som hører til.

Godt styresett

For å kunne få til de ulike bærekraftstiltakene våre, kreves det ledelse som prioriterer dette. I Eventus Birk er det stor fokus i hverdagen på å observere barnegruppen og justere rammer, rutiner og pedagogisk innhold ut fra hva barna interesserer seg for. De ansatte skal se på hvert enkelt barn som et subjekt. Dette innebærer at de ansatte må ha en forståelse for at hvert eneste menneske har en fortid, en nåtid og en fremtid, som gir et unikt perspektiv og forståelse for hva som skjer. Det innebærer også at de ansatte må tilpasse veiledningen til hvert barn og ha innsikt i de ulike personlighetene som finnes i barnehagen, og spesielt på avdelingen.

«Barns rett til medvirkning. [...] Det vil si hvordan barneperspektivet blir ivare tatt og at barn blir møtt som aktive deltakere i sin hverdag med hensyn til deres alder, individuelle forutsetninger og behov. [...] Vi ønsker at barna i Eventus blir møtt som subjekt som skal lære seg å bli et selvstendig individ som kan reflektere moralsk over hvorfor man gjør som man gjør og kunne medvirke for å kunne ta ansvar for egen handling og fremtid, men også fellesskapet»
(Årsplan, del 3, s. 52)

Et godt styresett innbefatter også å gi barna mulighet til å danne sine egne erfaringer. Dette kan gjøres ved å 'slippe løs' barnet hvor det selv må finne løsninger på situasjoner og konflikter. Barna skal få en begynnende forståelse for å ta ansvar for sine egne handlinger og reaksjoner. De ansatte skal likevel være observante og veilede barna gjennom de følelser som oppstår. Følelser er grunnleggende for hvert menneske, alle følelser er rettmessige, og ingen følelser er feil. Det de ansatte skal gjøre er å gi barna riktig verktøy til å håndtere følelsene sine og forstå hva de betyr. En del av dette er å reflektere sammen med barna over konsekvenser for valgene de har gjort eller skal ta.

I Norge og stort sett ellers i verden står demokratiet sterkt. Dette er viktig å vise i barnehagen også, og barna får dermed være med på ulike demokratiske prosesser. En del av dette er barnas medvirkning hvor de indirekte er med på å justere rammer, rutiner og pedagogisk innhold i barnehagen. En annen måte barna får erfaringer med demokrati er valg av turdestinasjoner gjennom avstemming. Barna får også bruke sin stemmerett i valg av sanger, bøker eller spill og lek. I det didaktiske arbeidet i barnehagen får også barna oppleve demokrati. Hver plan skal inneholde noen valg barna kan stemme mellom, og alle planer skal evalueres sammen med barna om hva som var bra og hva som burde forbedres til neste gang.

Et godt styresett må være tydelig og forutsigbart. For å få til dette har alle avdelinger de samme grunnleggende reglene og rutinene, med noen tilpasninger ut fra alder og utvikling hos barna. Dette gjør også at i de daglige overgangene opplever barna en trygghet i at mye er likt og at de er trygge på at de mester hverdagen sin. Også overgangen fra liten- til mellom- og fra mellom- til førskoleavdeling blir på denne måten mer forutsigbar og trygg.

Fokusområder

Lærerutdanningsbarnehage

«Prosjektperioden [...] skal danne grunnlaget for å samle erfaringer med, og utvikle gode modeller for samarbeid mellom skole, barnehage, eiere og HVL»

(hvl.no)

Eventus Birk er en såkalt 'lærerutdanningsbarnehage' og har samarbeid med Høgskulen på Vestlandet på to utviklingsprosjekt: MoveEarly og Matjungelen. En lærerutdanningsbarnehage er et samarbeidsprosjekt som sammen med HVL skal være med på å vurdere hvordan forskning kan brukes inn i barnehagene. HVL har sammen med BarnKunne (senter for barnehageforskning) flere ulike forskningsprosjekter gående og har samarbeid med flere barnehager i

Bergen, Sogndal og Stord. Forskjellen mellom en lærerutdanningsbarnehage og en barnehage hvor det drives forskning, er at vi i Eventus Birk ikke bare er med på selve forskningen, vi er med på å forme og vurdere forskningen, og veilede forskerne i hvordan best drive med forskning i barnehager. Et tredje samarbeid vi har med HVL er at vi har en ansatt i delt stilling mellom høgskolen og barnehagen. Denne ansatte er foreleser og veileder for barnehagelærerstudenter og målet er å øke kvaliteten på både utdanningen (ved å trekke inn virkelige hendelser, dilemmaer, og utfordringer), og i barnehagen (ved å ha fokus på nyere forskning og barnesyn).

Å være en lærerutdanningsbarnehage gir oss også muligheter til at barna i barnehagen får delta på fremføringer og prosjektarbeid som barnehagelærerstudentene har. Studenter møter også barna på tur og har planlagte aktiviteter sammen med barna i forbindelse med en praktisk oppgave på høyskolen. Dette samarbeidet gir både barna i barnehagen gode og innholdsrike aktiviteter samtidig som det gir studentene mer praktisk erfaring med å arbeide direkte med barn utover praksisperiodene sine.

Det er ikke bare studenter som får muligheter til å besøke barnehagen eller barnegruppene på tur, foreleserene har også mulighet til å hospitere hos oss for å få seg mer praktisk erfaring. Dette gjør at de kan komme nærmere barnehagefeltet og dermed ha en dypere forståelse for sammenhengen mellom teori og praksis når de foreleser for studentene.

Skann eller klikk på denne QR-koden for å lese mer om lærerutdanningsbarnehager på HVL sine nettsider.

MoveEarly

– Aktiv i barnehagen (.no)

Fokuset her er å gjøre barna mer aktive gjennom bevegelse, lek og utforskning.

Hver uke, hele året, skal vi i Eventus Birk ha minst én dag hvor det er planlagte aktiviteter innen MoveEarly-prosjektet. Til dette bruker vi idé-banken aktivbarnehagen.no. Disse aktivitetene skal planlegges, gjennomføres og evalueres på en slik måte at vi har mulighet til å videreutvikle og tilpasse aktivitetene slik at de passer våre ansatte og barnegruppen på best mulig måte.

«MoveEarly er eit stort tverrfagleg forsknings- og utviklingsprosjekt med mål om å utvikle og fremme ein pedagogisk praksis i barnehagen med bevegelse, leik og utforskning som sentrale element. I tett samarbeid med barnehagane som deltek i prosjektet, vil me utvikle gode løysingar for kompetanseutvikling for barnehagetilsette der ein slik praksis kan prøvast ut og evaluerast. Samtidig vil me skaffe meir kunnskap om korleis bevegelse, leik og utforskning påverkar barn si utvikling, læring og trivsel.»

(HVL.no)

Aktivitetene på nettsiden

aktivbarnehagen.no har kommet som et resultat fra prosjektet «active learning Norwegian Preschool(er)s» (ActNow). Dette var et storskala forsknings- og utviklingsprosjekt knyttet til kompetanseheving og fremming av fysisk aktivitet i barnehagen. Ulike typer fysisk aktivitet har ulike kvaliteter med seg. Med god variasjon mellom ulike typer fysiske aktiviteter, kan en påvirke barns utvikling på mange områder, det kan være seg barns fysiske utvikling, barns kognitive utvikling og læring, samt barns sosioemosjonelle utvikling.

Sammen med vårt fokus på barns kroppslig litterasitet ønsker vi at samarbeidet med MoveEarly gir barna glede i å bevege seg, selv velger aktiviteter hvor de må være motoriske og bruke kroppen sin på utfordrende måter. Som det står på prosjektet sin nettside er det en økende trend på å 'skolifisere' barnehagen, og det er økt inaktivitet for spesielt førskolebarna som heller får 'skoleforberedende' aktiviteter. Dette inngår i en internasjonal negativ retning hvor flere og flere blir stillesittende og mer fysisk inaktiv.

Siden dette er et pågående forsknings- og utviklingsprosjekt vil det være sannsynlig at det kommer endringer i hvordan dette fokusområdet i praksis vil være.

Matjungelen

«Matjungelen bugner av lekne aktiviteter. Her kan barna få mulighet til å være kreative på kjøkkenet, utforske nye råvarer, bli kjent med nye smaker og lære mer om et næringsrikt og bærekraftig kosthold.»

(*matjungelen.no*)

Fokuset her er å la barna utforske, lære og undre seg over hva som er bra mat, både for kroppen og kloden vår.

Matjungelen har fem hovedtema som vi kommer til å ta utgangspunkt i:

1) Måltids glede handler om hvordan atmosfæren rundt måltidet er. Måltidene er viktige samlingspunkt for barna gjennom en ellers travel dag i barnehagen. Måltidet er en sosial og kulturell arena hvor barna kan oppleve mestring og få tilhørighet til fellesskapet.

2) Naturens ressurser. Naturen er viktig for alt liv på Jorden. Barna skal vokse opp og leve i denne verden og de trenger derfor å få kunnskap om hvorfor det er viktig å ta vare på naturen og hvordan dette kan gjøres. La barna få erfare og utforske naturen. La de lære seg hvordan vi kan dyrke, sanke og høste. Gjennom dette kan vi gi barna en begynnende forståelse for hvordan de selv kan være med på å ta vare på naturen.

3) Matkultur handler om tradisjonelle og kulturelle aspekter innenfor mat og måltid. Dette er sterkt knyttet til menneskers identitet, religion og livssyn. Gjennom mat- og måltidsaktiviteter kan barna utvikle interesse, respekt og forstå verdien av likhet og ulikheter i et fellesskap.

4) Matmot handler om å hjelpe barna slik at de blir nysgjerrig på maten. Dette vil kunne føre til at de spiser mer variert og at de er positive til å prøve den maten som serveres til ulike måltid. I arbeidet med mat og måltid i barnehagen er det viktig å skape et positivt fokus på eksperimentering og utforskning av mat, og dermed utvikle barnas matmot.

5) Matlaging er en god pedagogisk aktivitet hvor barna utforsker, mestrer og utvikler erfaringer om hvordan vi lager mat. Begynn enkelt for å skape positive opplevelser for både barn og voksne. Å lage mat gjør at barna blir mer motivert for å smake på maten. I tillegg får de kunnskap om hvor maten kommer fra, hvordan de kan nyttiggjøre seg av råvarer og hva bærekraftig matlaging innebærer.

MATJUNGELLEN

Som med MoveEarly skal vi ha minst én dag hver uke som settes av til aktiviteter knyttet til Matjungelen. På nettsidene til Matjungelen er det forslag til tema og aktiviteter som de ansatte i barnehagen skal ta utgangspunkt i. Siden det er mat og kosthold som er i sentrum er det naturlig at vi kobler dette opp mot kjøkkenhagen og vår satsning på økologisk bærekraft. Samarbeidsprosjektet med HVL vil her være å se på forbedringspotensiale og kanskje komme med forslag til andre aktiviteter enn de som finnes på nettsiden. Vi vil også se om vi kan kartlegge både utfordringer knyttet til de aktivitetene på nettsiden og eventuelle utfordringer generelt til barns matmot og neofobi. Siden dette også er et pågående forsknings- og utviklingsprosjekt vil det være sannsynlig at det kommer endringer i hvordan dette fokusområdet i praksis vil være.

Klikk på eller skan denne QR-koden for å lese mer om MoveEarly

Klikk på eller skan denne QR-koden for å lese mer om Matjungelen

Notater

A series of 28 horizontal dotted lines for writing.

